

Rugāju pagasta iedzīvotāju padomes sapulces protokols

Atrašanās vieta: Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienības Rugāju bibliotēka telpās Kurmenes ielā 36, Rugājos

Datums: 11.08.2026

Laiks: 17.00

Dalībnieki: Evita Garbacka
Sanita Anckina
Ilze Dobrovoļska
Barbara Rudzīte
Sandis Kašs
Kaspars Duļevskis

Aicinātās personas: Rugāju apvienības pārvaldes vadītāja Sandra Kapteine

Darba kārtības jautājumi

1. Sēdes gaitā aktualizēti jautājumi

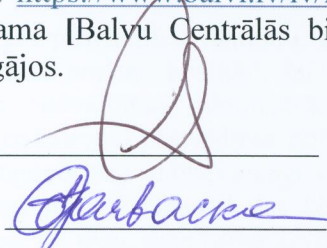
Sēdes gaita un pieņemtie lēmumi

1. E.Garbacka informē padomi, ka ir uzsākta sarakste ar uzņēmumu Omniva par iespējamo pakomāta izvietošanu Rugājos. Uzņēmums šobrīd apsver savas iespējas. S.Kapteine norāda, ka nepieciešamības gadījumā pārvalde piemeklētu pakomāta izvietošanai vispiemērotāko vietu gan pakomāta apsaimniekošanas, gan lietošanas ziņā.

Vienlaicīgi padome informē, ka Rugāju pagasta iedzīvotāju interešu aizsardzībai tā ir sagatavojusi vēstules Ministru prezidentam, kā arī Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijai. Minētajām institūcijām sagatavoto dokumentu kopijas tiks pievienotas šim protokolam pielikumā. Padome arī atgādina, ka pilnīga informācija par padomes darbu elektroniski pieejama Balvu novada pašvaldības mājas lapā <https://www.balvi.lv/lv/iedzivotaju-padomju-sezu-protokoli>. Drukātā formātā šī informācija pieejama [Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienības] Rugāju bibliotēka telpās Kurmenes ielā 36, Rugājos.

sekretārs K.Duļevskis

priekšsēdētāja E.Garbacka

Rugāju pagasta
iedzīvotāju padomes

lūgums

2021.gadā administratīvi teritoriālās reformas ietvaros Rugāju novads tika pievienots Balvu novadam. Šobrīd esam Balvu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā. Rugāju pagasta iedzīvotāju padome lūdz ministru prezidentam rast iespēju iesaistīties izglītības jautājumu risināšanā Rugāju pagastā, jo līdzšinējie iedzīvotāju mēģinājumi to darīt pašiem, komunicējot ar vietējo pašvaldību, Izglītības ministriju un Tiesībsargu, nav bijuši pietiekami efektīvi, lai pārtrauktu pašvaldības patvaļīgu rīcību un novērstu tās negatīvās sekas.

Jau pagājušajā gada jūlijā pašvaldība, ignorējot skolas direktora pilnvaras bez jebkādiem priekšizpētes darbiem, izdeva rīkojumu un uzspieda skolas direktoram (1.pielikums) divas Rugāju vidusskolas sākumskolas posma klases pārvietot no telpām skolas ēkā Liepu ielā uz skolas ēku Kurmenes ielā. Rīkojumā netika pamatota šādas rīcības nepieciešamība vai steidzamība. Pirms rīkojuma izdošanas pašvaldība par minētajiem jautājumiem neapspriedās nedz ar skolas direktoru, nedz iesaistītajiem pedagogiem vai bērnu vecākiem.

Ņemot vērā vecāku un pedagogu neizpratni par nepieciešamību klases pārcelt uz citām telpām, kā arī ar pārcelšanu saistītajiem iespējamajiem izdevumiem nākamo telpu pielāgošanai klases vajadzībām, skolas direktors un skolas padomes pārstāvis tikās ar pašvaldības priekšsēdētāju, viņa vietniekiem un Izglītības pārvaldes vadītāju. Tikšanās laikā pašvaldības amatpersonas neuzrādīja izvērtēšanas dokumentus, kas izskaidrotu un pamatotu nepieciešamību veikt sākumskolas klašu pārcelšanu. Izglītības pārvaldes vadītāja mutiski izklāstīja savas pārdomas, ka klašu pārcelšana cels mācību kvalitāti, novērsīs neatbilstošu līdzšinējā izglītības procesa norisi, taču neminēja konkrētas neatbilstības normatīvajiem aktiem, nesniedza izvērtējumu par pārcelšanas ietekmi uz izglītības procesa norisi un pārcelšanas rezultātā iegūtos uzlabojumus. Pašvaldības priekšsēdētājs un vietnieki izmantoja jēdzienu "finansiāli ieguvumi", taču konkrēti nenorādīja nedz izmaksas esošajā situācijā, nedz ar pārcelšanos saistītās izmaksas, nedz konkrētus finansiālos ieguvumus pārcelšanas rezultātā. Tāpat amatpersonas nevarēja norādīt konkrētās darbības, kādas nepieciešams veikt, lai pārcelšana varētu notikt, bet minēto informāciju pieprasīja iegūt skolas direktorei jau pēc rīkojuma pieņemšanas, kā arī uzdeva direktorei organizēt visas ar pārcelšanu saistītās darbības, tai skaitā, bet ne tikai tāmju apgūšanu telpu pielāgošanas darbiem un izmaksām, remontdarbu uzraudzību utt.

Ievērojot iedzīvotāju neizpratni par pašvaldības lēmumu, skolotāju un vecāku viedokli, ka pārcelšana pazeminās izglītības procesa norises kvalitāti, lai nodrošinātu iedzīvotāju interešu pārstāvību, novērstu aizdomas par pašvaldības administrācijas patvaļīgu, nesaimniecisku, bezatbildīgu rīcību un iedzīvotājiem izskaidrotu pašvaldības rīcības iemeslus iedzīvotāju padome augusta sēdē cita starpā sagatavoja lūgumu pašvaldībai sniegt vispusīgu, pilnīgu informāciju, uz ko pamatojoties izdots jūlija rīkojums pārcelt sākumskolas klases no telpām Liepu ielā 4 uz telpām Kurmenes ielā 87, tai skaitā bet ne tikai, detalizētus izvērtēšanas ziņojumus par izglītības procesa norisi un kvalitāti sākumskolas klasēm skolas telpās Liepu ielā 4, izglītības procesa iespējamo norisi un kvalitāti pēc sākumskolas klašu pārcelšanas uz telpām Kurmenes ielā 87, detalizētu finanšu izvērtēšanas ziņojumu esošajiem apstākļiem, pārcelšanas izmaksas, finanšu vērtējumu iespējamajai situācijai pēc pārcelšanas, situācijas saimnieciskos apsvērumus, steidzamības nepieciešamību, kā arī jebkādu citu informāciju, kas saistīta ar izdoto rīkojumu (www.balvi.lv/lv/media/43694/download?attachment). Pašvaldība, ignorējot pati savu pieprasīto jautājuma risināšanas steidzamību, atbildi sniedza septembra beigās (<https://www.balvi.lv/lv/media/45452/download?attachment>).

Izvērtējot atbildē sniegto informāciju (<https://www.balvi.lv/lv/media/45452/download?attachment>), iedzīvotāju padome konstatēja, ka ziņas, ar ko pašvaldība pamato nepieciešamību pārcelt sākumskolas klases, neatbilst patiesībai, turklāt ir pretrunā ar pašvaldības izglītības pārvaldes līdzšinējo nostāju un pausto viedokli par izglītības procesa norises kvalitāti Rugāju vidusskolas ēkā Liepu ielā 4. Pašvaldības atbilde arī saturēja ziņas par jauno telpu pielāgošanas izmaksām gandrīz 16 000 eiro apmērā. Turklāt

pašvaldības atbilde saturēja informāciju par plāniem mainīt telpas arī piecgadnieku un sešgadnieku pirmsskolas grupīnai, taču līdzīgi kā ar sākumskolas klasēm, arī šajā gadījumā nekāda cita informācija, kas izskaidrotu pašvaldības pēkšņo viedokļa maiņu par izglītības procesa norises kvalitāti nav sniegti. Turklāt padome konstatēja, ka reformas īstenošanai piecgadnieku un sešgadnieku pirmsskolas grupīnā būs nepieciešami finanšu līdzekļi vēl viena skolotāja un vēl viena skolotāja palīga algošanai. Šo aspektu pašvaldība vispār nebija apsvērusi.

Šobrīd abas klases piespiedu kārtā ir pārceltas uz ēku Kurmenes ielā. Izglītības procesa norises kvalitāte ir kritusies, piemēram, bērniem vairs nav pašiem savas tualetes, garderobes un rotaļu telpas, arī pastaiga dienas vidū vairs nenotiek. Viena no telpām, kur līdz šim atradās klases, netiek izmantota, taču ir lietošanas kārtībā, otra telpa bez finanšu ieguldījumiem vairs nav izmantojama, jo pašvaldības rīcības rezultātā ir atstāta izdemolēta. Telpas joprojām tiek apkurinātas. Līdz šim brīdim pašvaldība nav uzskatījusi par vajadzīgu rugājiešiem izskaidrot patiesos savas rīcības iemeslus, tie nav saprotami arī spriežot loģiski. Nav saprotami arī finansiālie ieguvumi, par kuriem pašvaldības pārstāvji stāstīja skolas direktorei un skolas padomes pārstāvim. Šie tēriņi bija nelietderīgi.

Ņemot vērā augstāk aprakstītās pašvaldības vasaras aktivitātes saistībā ar Rugāju vidusskolu, jo īpaši nesaprotams bija dažas dienas pirms Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas sēdes pagājušā gada 18.septembrī paziņotais pašvaldības plāns pakāpeniski slēgt Rugāju skolas vidusskolas posmu. Minētais jautājums steidzīgi, bez iedzīvotāju informēšanas un paskaidrojumiem tika izskatīts komitejā 18.septembrī un virzīts lemlēmšanai domes sēdē 25.septembrī. 22.septembrī pašvaldības pārstāvji pieprasīja, lai Rugāju vidusskolas skolas direktore 24.septembra vakarpusē organizē pašvaldības pārstāvju tikšanos ar vecākiem. Vecāku mutiski izteiktais lūgums šādu tikšanos organizēt laicīgi un ieplānot citā datumā, gan pienācīgi izsludinot apspriežamos jautājumus, gan ļaujot tikšanos savā darba grafikā ieplānot un apmeklēt visiem ieinteresētajiem vecākiem, no pašvaldības puses tika noraidīts. Tikšanās laikā pašvaldības pārstāvji nevarēja atbildēt uz vecāku jautājumiem par mācību procesa iespējamo norisi pēc plānotās Rugāju vidusskolas slēgšanas, piemēram to, kādas mācību iestādes bērniem vispār būs iespējams apmeklēt, kāda ir tajās sniegtās izglītības kvalitāte salīdzinot ar Rugāju vidusskolā piedāvātajām izglītības iespējām salīdzinot līdzšinējos rādītājus, kāda ir citu pašvaldību pieredze, secinājumi un sekas kvalitatīva izglītības procesa nodrošināšanā līdzīgu reformu īstenošanas rezultātā utt., cik ilgs laiks paies ceļā uz skolu bērniem, kas dzīvo Rugāju, Lazdukalnā, Tilžās, Krišjāņu un Bērzpils pagastā, ņemot vērā Rugāju vidusskolas atrašanās vietu, cik autobuss bērnus paņems un cik nogādās mājās, kādi izdevumi pašvaldībai radīsies saistībā ar nepieciešamību bērnus vest uz skolu Balvos (piemēram, autobusu iegādes, lietošanas un uzturēšanas izmaksas), cik naudas Balvu novada pašvaldības nākamā gada budžetā varētu pietrukt, lai nepieciešamības gadījumā tā spētu no valsts pārņemt Rugāju skolas vidusskolas posma uzturēšanas izmaksas, cik ģimenes provizoriski plāno savus bērnus sūtīt uz izglītības iestādēm citos novados un cik Balvu novada pašvaldībai tas varētu izmaksāt, cik vecāki provizoriski plāno doties dzīvot uz citiem novadiem Rugāju skolas vidusskolas posma slēgšanas rezultātā, neturpinot pašvaldībai maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli, kāpēc bija nepieciešams izdot gandrīz 16 000 eiro telpu pielāgošanai mācību procesa norisei tajās, ja pašvaldība tagad slēdz ciet vidusskolu un tādējādi pakāpeniski tiek atbrīvotas trīs mācību procesa norisei pielāgotas telpas utt. Konstatējot, ka pašvaldība nav izvērtējusi būtiskus jautājumus situācijai, kas izveidosies pēc vidusskolas slēgšanas, turklāt nemaz nav apsvērusi savas iespējas skolu neslēgt, vecāki tikšanās laikā vairākkārtīgi lūdza pašvaldību atlikt lēmumu slēgt vidusskolas posmu un to vispirms rūpīgi izsvērt un apdomāt. Taču pašvaldības pārstāvji paziņoja iedzīvotājiem, ka Rugāju skolas vidusskolas posma slēgšanas jautājumu vajag risināt steidzīgi, jo tad Balvu novada pašvaldībai būšot iespēja iegūt kaut kādu papildus finansējumu.

Ignorējot tikšanās laikā konstatētās plānotās skolas reorganizācijas nepilnības, trūkumus un jebkādu izvērtēšanas datu neesamību un līdz ar to arī šādu datu neņemšanu vērā, 25.septembrī balsošanai domei tika virzīts Rugāju skolas vidusskolas posma slēgšanas projekts un dome to apstiprināja.

Rugājos vidusskolas posmā reorganizācijas brīdī mācījās 41 bērns, tā bija otrā labākā lauku vidusskola valstī. Skolēniem ir gan akadēmiski, gan sportiski ievērojami sasniegumi dažādās olimpiādēs, sacensībās, konkursos, turnīros. Skola atrodas arī ģeogrāfiski izdevīgā vietā, un ir ērti

pieejama arī Tilžas, Krišjāņu, Lazdukalna un Bērzpils pagasta iedzīvotājiem. Gan vietējā kopiena, gan arī skolas absolventi, kas šobrīd dzīvo citur, ļoti atbalsta gan skolu, gan skolniekus, gan arī absolventus. Šī gada pavasarī to pēc sarunām ar vecākiem īpaši akcentēja arī skolas akreditācijas komisijas pārstāvji. Turklāt jānorāda, ka Rugāju vidusskolā ir visiem mācību priekšmetiem pielāgoti, moderni kabineti, spēcīgs pedagogu sastāvs, sporta komplekss ar halli un sporta stadionu, rūpīgi pārdomāts ēdināšanas bloks, mūsu skolas ēdināšanas bloks kā paraugs vairākkārtīgi rādīts arī televīzijā.

Tieši tāpēc pašvaldības rīcība, ignorējot gan veselo saprātu, gan loģiskus argumentus, gan informācijas neesamību un analīzes trūkumu iedzīvotājus šokēja. Tā kā jebkuras skolas reorganizācija ir jāapstiprina Izglītības ministrijā, vēršamies tur (<https://www.balvi.lv/lv/media/46286/download?attachment>) ar lūgumu lēmumu neapstiprināt un atgādināt pašvaldībai tās pienākumu, rodoties nepieciešamībai reorganizēt Rugāju vidusskolu, pirms šāda lēmuma pieņemšanas to izsvērt no visiem iespējamajiem aspektiem, rūpīgi meklējot un īstenojot tikai iedzīvotāju vajadzībām un pašvaldības iespējām piemērotākos risinājumus. Izglītības ministrija, apzinoties, ka pašvaldības lēmums ir sasteigts un neizvērtēts, to apstiprināja, un mums norādīja, ka izglītības iestāžu reorganizācija ir pašvaldības kompetencē (<https://www.balvi.lv/lv/media/48119/download?attachment>). Vienlaicīgi Izglītības ministrija norādīja, ka pievērsīs uzmanību Balvu novada pašvaldības aktivitātēm Rugājos.

Par šo un arī citiem jautājumiem vēršamies arī pie Tiesībsarga (<https://www.balvi.lv/lv/media/46286/download?attachment>). Tiesībsargs konstatēja pārkāpumus pašvaldības darbā un aicināja pašvaldību ievērot normatīvo regulējumu (<https://www.balvi.lv/lv/media/48119/download?attachment>).

Uzskatām, ka pašvaldība nav ņēmusi vērā Tiesībsarga norādes. Arī Izglītības ministrija mūsu ieskatā nav spējusi panākt, lai pašvaldība rīkotos saprātīgi. Piemēram, šī gada pavasarī ciematā paklīda valodas, ka pašvaldība plāno reformēt skolā esošo ēdināšanas nodrošināšanas kārtību, atbrīvojot no amata šī brīža virtuves darbiniekus un publiska iepirkuma kārtībā piesaistot ēdināšanas uzņēmumu. Jau iepriekš norādījām, ka Rugāju skolā ēdināšana tiek nodrošināta ļoti augstā līmenī. To nav nepieciešams mainīt. Turklāt jaunā sistēma ar ēdināšanas uzņēmumu, visticamāk, būs dārgāka, bet mazāk kvalitatīva, kā šī brīža ēdināšanas veids. Ņemot vērā pašvaldības līdzšinējos neizprotamos, nepārdomātos lēmumus gan Rugāju vidusskolas, gan arī citu jautājumu sakarā, uzreiz Balvu novada domes saistošajos noteikumos Nr. 6/2023 "Balvu novada iedzīvotāju padomes nolikums" noteiktajā kārtībā vēršamies pašvaldībā (<https://www.balvi.lv/lv/media/51698/download?attachment>) ar lūgumu sniegt informāciju "vai pašvaldība plāno mainīt ēdināšanas nodrošināšanas kārtību Rugāju vidusskolā. Ja šo kārtību ir plānots mainīt, padome lūdz sniegt konkrētu informāciju par plānotajām pārmaiņām, tai skaitā, bet ne tikai izmaiņu objektīvo nepieciešamību, ieguvumus un zaudējumus, izvērtēšanas ziņojumu par ēdināšanas sistēmas norisi un ēdināšanas kvalitāti Rugāju vidusskolā šobrīd, ēdināšanas iespējamo kārtību un ēdināšanas kvalitāti pēc ieviestajām izmaiņām, tai skaitā kvalitātes riskus, finansiālo ieguvumu un zaudējumu analīzi, situācijas saimnieciskos apsvērumus, kā arī jebkādu citu informāciju, kas ir būtiska, plānojot izmaiņas esošajā procesā tādā apmērā, lai iedzīvotājiem novērstu jebkādas neskaidrības un šaubas par turpmāko ēdināšanas kvalitāti Rugāju vidusskolā". Līdz šim brīdim tā arī neesam saņēmusi lūgto informāciju vai cita veida atbildi. Uzskatām, ka pašvaldība kārtējo reizi racionālus apsvērumus nav veikusi, tādēļ arī nespēj sniegt atbildes uz loģiskiem jautājumiem.

Tā uzskatām, jo pašvaldība līdz šim nav atbildējusi uz iedzīvotāju padomes lūgumiem sniegt informāciju arī par saviem nepamatotiem un neloģiskiem lēmumiem kultūras jomā, ignorējot gan sabiedrības viedokli par minētajiem jautājumiem, gan normatīvajos aktos noteikto lēmumu pieņemšanas kārtību, gan aicinājumus atcelt prettiesiski pieņemtus lēmumus. Par minēto paralēli vēršamies arī Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijā, taču saprotam, ka šī ministrija nevar ietekmēt tieši izglītības nozares jautājumus.

Pēc pagājušā gada vasaras un rudens notikumiem pārsteigti uzzinājām, ka Balvu valsts ģimnāzija šobrīd iekļauta to izglītības iestāžu sarakstā, kas uzskatāmas par izglītības iestādi ar augstu pieejamības risku (<https://likumi.lv/ta/id/367788-kriterijiun-kartiba-kada-valsts-piedalas-pedagogu-darba-samaksas-finansesnavisparejas-pamatizglitibas-un-visparejas-videjas-izglitibas->

pakape). Cita starpā tas nozīmē, ka ģimnāzijai vidusskolas posmā nepieciešami ne mazāk kā 30 izglītojamie, lai pedagogu darba algas tiktu finansētas no valsts budžeta, nevis pašvaldības budžeta. Šāds risinājums šķiet dīvains, ņemot vērā gan pašvaldības pagājušā gada lēmumu slēgt Rugāju skolas vidusskolas posmu, gan to, ka bez ģimnāzijas Balvos ir vēl viena skola, kur tiek īstenota vispārējā vidējās izglītības programma, tādēļ nezinām, kādēļ ģimnāzijai vispār bija nepieciešams tāds statuss. Pašvaldība šo lietu nav skaidrojusi. Nedz Rugāju pagasta, nedz arī citu pagastu iedzīvotājiem nav saprotams, kādēļ pašvaldībā tagad izveidots tieši šāds izglītības iestāžu tīkls. Ģeogrāfiski tas ir neracionāls, neērts iedzīvotājiem, tas nespēs nodrošināt līdzšinējo izglītības kvalitāti pietiekamā līmenī, turklāt, visticamāk, valstij un pašvaldībai izmaksās dārgāk kā turpināt nodrošināt spēcīgākās vidusskolas ārpus Balviem. Cik mums ir zināms, nekāda jēgpilna izpēte un analīze par to vispār nav veikta. ņemot to vērā, uzskatām, ka Izglītības pārvaldes nespēja īstenot savas funkcijas pietiekošā līmenī apdraud izglītības pieejamību visā novadā, tādēļ var samazināties iedzīvotāju skaits novadā un līdz ar to arī maksātie nodokļi.

Par to liecina kaut vai šī brīža situācija Rugājos. Šogad Rugāju vidusskolā vairs nav 10.klases. No visiem šī gada Rugāju vidusskolas 9.klases absolventiem tikai viens bērns 10.klasē plāno mācīties pieejamības skolā Balvos. Pārējie bērni lēmuši par attālākām izglītības iestādēm. Iedzīvotāju padomei jau ir zināmas vairākas ģimenes ar skolas vecuma bērniem, kas apsver iespēju mainīt dzīvesvietu tieši tādēļ, ka šobrīd te vairs nav pieejama kvalitatīva vidējā izglītība. Bērnu izglītošana Balvos vispār netiek apsvērta. Turklāt šobrīd arī joprojām nav zināms, kā pašvaldība plāno organizēt bērnu nogādāšanu pieejamības skolā un atpakaļ, cik laika bērniem būs jāpavada ceļā, cikos būtu reisi utt. Pašvaldības nespējas domāt un plānot dēļ cilvēki ir spiesti dzīvot nenoteiktībā, nevar plānot nedz savu, nedz bērnu ikdienu - iespējamās mūzikas, mākslas vai sporta skolas gaitas, iespējamo dalību pulciņos. Kopš pagājušās vasaras dzīvojam nenoteiktībā. Tādēļ prognozējam iedzīvotāju skaita samazināšanos, lai arī līdz šim pārskatāmā periodā Rugājos iedzīvotāju skaits bijis pietiekoši stabils.

Rugāju pagasta iedzīvotāji zina, ka ir nepieciešams mainīties, lai turpinātu pastāvēt. Mēs neesam pret reformām, taču tām ir jābūt rūpīgi pārdomātām un izsvērtām no dažādiem aspektiem, veiktām iedzīvotāju interesēs.

Mums šķiet pašsaprotami, ka pašvaldībai būtu jādarbojas iedzīvotāju interesēs, jānodrošina līdzsvarota attieksme, stabila, saprotama tagadne ar zināmiem nākotnes plāniem pat tad, ja citreiz nākas būt arī elastīgam. Pašvaldība ir priekš cilvēkiem un nevis otrādi. Tas noteikts arī normatīvajos aktos. Saskaņā ar 1.pantā norādīto *Pašvaldības likuma mērķis ir nodrošināt demokrātisku, tiesisku, efektīvu, ilgtspējīgu, atklātu un sabiedrībai pieejamu pārvaldi katras pašvaldības administratīvajā teritorijā, kā arī līdzsvarotu pašvaldības pakalpojumu pieejamību.* 2.pantā cita starpā norādīts, ka *pašvaldība ir atvasināta publiska persona — vietējā pārvalde —, kurai ir iedzīvotāju ievēlēta lēmēj institūcija — dome — un kura patstāvīgi nodrošina tai tiesību aktos noteikto funkciju un uzdevumu izpildi savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs un ir atbildīga par to. Turklāt minētais likums noteic pašvaldības autonomās funkcijas. Tur ietilpst arī kultūras un izglītības jautājumi.* Rugāju pagasta iedzīvotājiem ir zināms, ka izglītības iestādes reorganizācija ir pašvaldības kompetencē. Taču Pašvaldības likuma 4.panta otrajā daļā noteikts, ka *pašvaldība autonomās funkcijas pilda atbilstoši ārējiem normatīvajiem aktiem.* Savukārt Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.pantā noteikti valsts pārvaldes iekārtas principi, tai skaitā trešajā daļā noteiktais valsts pārvaldes pienākums *darboties sabiedrības interesēs,* Tā paša panta piektajā daļā noteikts *pienākums ievērot labas pārvaldības principu — tas paredz arī atklātību pret sabiedrību.* Septītajā daļā noteikts valsts pārvaldes *pienākums informēt sabiedrību par savu darbību.* Tā paša likuma 48.pantā otrajā daļā noteikts, ka *sabiedrībai svarīgos jautājumos iestādei ir pienākums rīkot publisku apspriešanu. Ja iestāde pieņem lēmumu, kas neatbilst ievērojamas sabiedrības daļas viedoklim, tā šo lēmumu īpaši pamato.* Valsts pārvaldei saistoši arī Administratīvā procesa likumā noteiktie principi un virkne citu normatīvo aktu.

Diemžēl Balvu pašvaldības pēdējā gada darba stils šķiet patvaļīgs. Pašvaldība vai nu neizprot pašvaldībai normatīvajos aktos paredzētās funkcijas un pienākumus un tādēļ nemāk darboties sabiedrības labā normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā, vai ļaunprātīgi izmanto savu varu. Piemēram, televīzijā esam dzirdējuši, ka Balvu novada pašvaldībai šobrīd trūkstot vismaz 80 000 eiro baseina remontam. Tas mulsina, zinot kaut vai augstāk aprakstīto bezjēdzīgo naudas tērēšanu telpu pārbūvei Rugāju skolā pagājušā gada vasarā un rudenī, vai divu Balvu pašvaldības priekšsēdētāja vietnieku algošana, vai aplēšot šīs vasaras pilsētas svētku izmaksas, vai kosmētiskā

remonta nepieciešamību pašvaldības priekšsēdētāja kabinetā, jo tas esot bijis bezgaumīgs. Secinām, ka arī pašvaldības vadībai trūkst loģiskas izpratnes pat par salīdzinoši vienkāršiem jautājumiem.

Šobrīd ļoti uztraucamies gan par pašvaldības jau veiktajām aktivitātēm, gan aktivitātēm nākotnē. Tā kā pašvaldības slēpj savu darbību no iedzīvotājiem, ignorē sabiedrības viedokli, ignorējot normatīvajos aktos noteiktās prasības pieņemt nepārdomātus un sasteigtus lēmumus, kā rezultātā jau ir kritusies gan izglītības procesa norises kvalitāte Rugājos, gan slēgts vidusskolas posms, gan izšķērdēti pašvaldības naudas līdzekļi, mēs bažījamies par nākotni. Pēdējā gada pašvaldības rīcība izskatās pēc apzinātas kaitniecības Rugājos, nevis darbošanās sabiedrības interesēs ne tikai izglītības, bet arī kultūras jomā. Taču iespējams šī brīža pašvaldības vadība patiešām nespēj tikt galā ar darba pienākumiem un tai būtu nepieciešams papildus skaidrot vietvaras lomu.

Nemot vērā augstāk norādīto, lūdzam ministru prezidentu rast iespēju iesaistīties, lai stabilizētu situāciju Rugāju pagastā, papildus kontrolējot pašvaldības lēmumus saistībā ar izglītības iestāžu tīkla reorganizāciju, panākot normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu pašvaldības darbā, panākot iedzīvotāju sistemātisku informēšanu par izmaiņām un darbošanos sabiedrības labā.

Padome cer, ka augstāk izklāstītie fakti ir pietiekoši detalizēti un viegli saprotami, neskaidrību gadījumā paužot gatavību precīzāk un plašāk izklāstīt detaļas, kā arī savu iespēju robežās uzrādīt papildus dokumentus, lai ministru prezidents gūtu pilnīgu priekšstatu par situācijas būtību un varētu izvērtēt savas iespējas pozitīvi ietekmēt situāciju izglītības nozarē Rugājos un arī pārējā Balvu novadā, kā arī optimizēt vietvaras darbu kopumā.

Nepieciešamības gadījumā priekšstatu par visu līdzšinējo Rugāju pagasta iedzīvotāju padomes komunikāciju ar pašvaldību iespējams gūt, iepazīstoties ar padomes sēžu protokoliem. Tie elektroniski pieejami pašvaldības mājas lapā <https://www.balvi.lv/lv/iedzivotaju-padomju-sezu-protokoli>.

Jau iepriekš pateicamies par Rugāju pagasta iedzīvotājiem veltīto laiku.

2026.gada augustā Rugājos

Ar cieņu

Rugāju pagasta iedzīvotāju padome

priekšsēdētāja Evita Garbacka
28662373

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

lūgums

2021.gadā administratīvi teritoriālās reformas ietvaros Rugāju novads tika pievienots Balvu novadam. Šobrīd esam Balvu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Šī gada aprīlī Rugāju pagasta iedzīvotāju padome Balvu novada domes saistošajos noteikumos Nr. 6/2023 "Balvu novada iedzīvotāju padomes nolikums" noteiktajā kārtībā vērās Balvu novada pašvaldībā (<https://www.balvi.lv/lv/media/51698/download?attachment>) ar lūgumu sniegt informāciju "vai pašvaldība plāno mainīt ēdināšanas nodrošināšanas kārtību Rugāju vidusskolā. Ja šo kārtību ir plānots mainīt, padome lūdz sniegt konkrētu informāciju par plānotajām pārmaiņām, tai skaitā, bet ne tikai izmaiņu objektīvo nepieciešamību, ieguvumus un zaudējumus, izvērtēšanas ziņojumu par ēdināšanas sistēmas norisi un ēdināšanas kvalitāti Rugāju vidusskolā šobrīd, ēdināšanas iespējamo kārtību un ēdināšanas kvalitāti pēc ieviestajām izmaiņām, tai skaitā kvalitātes riskus, finansiālo ieguvumu un zaudējumu analīzi, situācijas saimnieciskos apsvērumus, kā arī jebkādu citu informāciju, kas ir būtiska, plānojot izmaiņas esošajā procesā tādā apmērā, lai iedzīvotājiem novērstu jebkādas neskaidrības un šaubas par turpmāko ēdināšanas kvalitāti Rugāju vidusskolā". Joprojām neesam saņēmusi nedz lūgto informāciju, nedz cita veida atbildi.

Līdzīgi pašvaldība līdz šim brīdim nav sniegusi atbildi arī uz iedzīvotāju padomes pagājušā gada augustā tādā pašā kārtībā sagatavoto lūgumu :

- ne vēlāk kā līdz 2025.gada 10.septembrim sniegt iedzīvotāju padomei vispusīgu, pilnīgu informāciju, uz ko pamatojoties izdots 2025.gada 30.jūlija rīkojums pārcelt sākumskolas klases no telpām Liepu ielā 4 uz telpām Kurmenes ielā 87, tai skaitā bet ne tikai, detalizētus izvērtēšanas ziņojumus par izglītības procesa norisi un kvalitāti sākumskolas klasēm skolas telpās Liepu ielā 4, izglītības procesa iespējamo norisi un kvalitāti pēc sākumskolas klašu pārcelšanas uz telpām Kurmenes ielā 87, detalizētu finanšu izvērtēšanas ziņojumu esošajiem apstākļiem, pārcelšanas izmaksas, finanšu vērtējumu iespējamajai situācijai pēc pārcelšanas, situācijas saimnieciskos apsvērumus, steidzamības nepieciešamību, kā arī jebkādu citu informāciju, kas saistīta ar izdoto rīkojumu;
- nekavējoties atzīt Balvu novada pašvaldības izpilddirektora 2025.gada 8.augusta rīkojumu [Rugāju bibliotēku pārvietot uz telpām Liepu ielā 4] par spēkā neesošu no pieņemšanas brīža, aicinot pašvaldību šeit un turpmāk ievērot normatīvajos aktos noteikto procesuālo kārtību;
- ne vēlāk kā līdz 2025.gada 10.septembrim iegūt un sniegt iedzīvotāju padomei vispusīgu, pilnīgu informāciju par nepieciešamību Rugāju bibliotēku pārvietot uz telpām Liepu ielā 4, tai skaitā bet ne tikai iespējamo pārcelšanas īstenošanu, visām izmaksām un iegūtajiem uzlabojumiem, pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem, lai padomei būtu iespēja iegūto informāciju izvērtēt un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pašvaldībai sniegt savu redzējumu;
- nekavējoties atzīt Balvu novada pašvaldības izpilddirektora 2025.gada 11.augusta rīkojumu [vēstures istabu pārvietot uz telpām Kurmenes ielā 48] par spēkā neesošu no pieņemšanas brīža, aicinot šeit un turpmāk ievērot normatīvajos aktos noteikto procesuālo kārtību;
- ne vēlāk kā līdz 2025.gada 10.septembrim sniegt iedzīvotāju padomei vispusīgu, pilnīgu informāciju par nepieciešamību vēstures istabu pārvietot uz telpām Kurmenes ielā 48, tai skaitā, bet ne tikai iespējamo pārcelšanas īstenošanu, visām izmaksām un iegūtajiem uzlabojumiem, pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem, lai iedzīvotāju padomei būtu iespēja iegūto informāciju izvērtēt un normatīvajos aktos noteiktajā

kārtībā pašvaldībai sniegt savu redzējumu
(<https://www.balvi.lv/lv/media/43694/download?attachment>).

No pašvaldības 2025.gada 29.septembrī saņemto vēstuli nevar uzskatīt par atbildi, jo tur norādītie fakti, kas pamato nepieciešamību pārcelt sākumskolas klases, neatbilst patiesībai, turklāt kopumā sniegtā informācija bija nesakarīga un neloģiska, bet fakti, kas pamato nepieciešamību pārcelt muzeju un bibliotēku vispār netika norādīti. Arī padomes lūgumi atcelt prettiesiski pieņemtos rīkojumus saistībā ar vēstures istabas un bibliotēkas telpu pārvietošanu nav izskatīti vai skaidroti (<https://www.balvi.lv/lv/media/45452/download?attachment>), lai arī vairākkārtīgi to lūdzām atkārtoti (<https://www.balvi.lv/lv/media/46286/download?attachment>; <https://www.balvi.lv/lv/media/48119/download?attachment>).

Par pašvaldības rīcību izglītības jomā pēc būtības jau pagājušajā gadā vēršamies Izglītības ministrijā (<https://www.balvi.lv/lv/media/46286/download?attachment>; <https://www.balvi.lv/lv/media/48119/download?attachment>). Kad pašvaldība nesniedza atbildi saistībā ar izskanējušo informāciju par iespējamajām izmaiņām Rugāju vidusskolas ēdināšanas blokā, kā arī padome no iedzīvotājiem saņēma citu būtisku informāciju gan par pašvaldības rīcību novada izglītības jomā, gan vairāku ģimeņu plāniem mainīt dzīvesvietu pagastā valdošās nenoteiktības dēļ, lai mēģinātu normalizēt situāciju pagastā, vienlaicīgi vēršamies arī pie ministru prezidenta (1.pielikums).

Saistībā ar labas pārvaldības principa neievērošanu pašvaldības darbā, lai Rugāju pagasta iedzīvotājus pasargātu no pašvaldības patvaļīgās un neapdomīgās rīcības sekām, un tai sekojošās naudas līdzekļu izsaimniekošanas, pagājušajā gadā vēršamies pie Tiesībsarga (<https://www.balvi.lv/lv/media/46286/download?attachment>; <https://www.balvi.lv/lv/media/48119/download?attachment>).

Jau pagājušajā gadā iedzīvotāju padome saprata nepieciešamību vērsties arī Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijā (<https://www.balvi.lv/lv/media/45452/download?attachment>; <https://www.balvi.lv/lv/media/46286/download?attachment>; <https://www.balvi.lv/lv/media/48119/download?attachment>). Diemžēl padomes ierobežoto resursu dēļ šī iecere tā arī netika īstenota. Savu iespēju robežas sapratām jau 2024.gada februārī, un lūdzām pašvaldību to ņemt vērā (<https://www.balvi.lv/lv/media/36393/download?attachment>), kad lēmumu pieņemšanā nepieciešams padomes viedoklis. Savukārt 2025.gadā konstatējām, ka Rugāju pagasta iedzīvotāju padome nevis "veido tiltu starp pašvaldību un iedzīvotājiem", kā tas šim institūtam sākotnēji bija paredzēts, bet, sargājot cilvēkus no pašvaldības rīcības sekām, mēģina panākt vietvaras darbu cilvēku labā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Uzskatām, ka tas nav bijis efektīvi.

Balvu novada pašvaldība vispār nav ieinteresēta līdzsvarotam darbam sabiedrības labā. Līdzšinējā komunikācija ar pašvaldību rada sajūtu, ka Rugāju cilvēki ir priekš pašvaldības. Arī mūsu valsts normatīvais regulējums uz šo pašvaldību it kā neattiecas. Rugāju pagasta cilvēki dzīvo nenoteiktībā pār savu pagastu un nākotni tajā, jo iedzīvotāju viedoklis, skarot viņiem būtiskus jautājumus, netiek ņemts vērā. Arī iedzīvotāju padomei to nav izdevies pozitīvi ietekmēt.

Ņemot vērā augstāk minēto, lūdzam Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministriju īstenot Pašvaldību likuma 64.panta pirmajā daļā, kā arī 67. un 68.pantā noteiktās pašvaldību pārraudzības pilnvarās un uzlikt par pienākumu Balvu novada pašvaldībai nekavējoties sniegt atbildes uz visiem iedzīvotāju padomes lūgumiem, ko tā līdz šim nav izdarījusi, tai skaitā atbildi uz lūgumu pamatot 2025.gada 30.jūlija rīkojumu pārcelt sākumskolas klases no telpām Liepu ielā 4 uz telpām Kurmenes ielā 87, kā arī uzlikt par pienākumu nekavējoties atzīt Balvu novada pašvaldības izpilddirektora 2025.gada 11.augusta rīkojumu [vēstures istabu pārvietot uz telpām Kurmenes ielā 48] par spēkā neesošu no

pieņemšanas brīža, aicinot šeit un turpmāk ievērot normatīvajos aktos noteikto procesuālo kārtību.

Lūdzam arī pārraudzības kārtībā pievērst īpašu uzmanību Balvu novada pašvaldības [attiecībā par Rugājiem] pieņemto lēmumu lietderībai un tiesiskumam - to atbilstībai materiālo un procesuālo normu prasībām, noskaidrojot arī, kādu mērķu dēļ tie tika pieņemti, vai bija nepieciešami un vai ar tiem plānotos mērķus vispār bija iespējams sasniegt.

Tā kā Balvu novada pašvaldības pēdējā gada darbība saistībā ar Rugāju pagasta iedzīvotājiem būtiskiem jautājumiem cilvēkos raisījusi neuzticību vietvarai, un cilvēki ir spiesti dzīvot nenoteiktībā, lai saprastu, kas no vietvaras gaidāms nākotnē, lūdzam Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministriju izprasīt no Balvu novada pašvaldības informāciju par tās turpmāko trīs gadu laikā plānoto attīstības stratēģiju un plānotajām aktivitātēm Rugājos jebkurā jomā, šo aktivitāšu mērķiem un pamatojumu, kā arī jebkuru citu informāciju, kas iedzīvotājiem būtiska gan plānojot savu dzīvi, gan, lai, nepieciešamības gadījumā cilvēki varētu pamatoti izklāstīt pašvaldībai savu redzējumu.

Padome cer, ka augstāk izklāstītā informācija ir pietiekoši detalizēti un viegli saprotama, neskaidrību gadījumā paužot gatavību precīzāk un plašāk izklāstīt detaļas, kā arī savu iespēju robežās uzrādīt papildus dokumentus, lai Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija gūtu pilnīgu priekšstatu par situācijas būtību un varētu veicināt normatīvajiem aktiem atbilstošu Balvu novada pašvaldības darbību.

Nepieciešamības gadījumā priekšstatu par visu līdzšinējo Rugāju pagasta iedzīvotāju komunikāciju ar pašvaldību iespējams gūt, iepazīstoties ar padomes sēžu protokoliem. Tie elektroniski pieejami pašvaldības mājas lapā <https://www.balvi.lv/lv/iedzivotaju-padomju-sezu-protokoli>.

Jau iepriekš pateicamies par Rugāju pagasta iedzīvotājiem veltīto laiku.

2026.gada augustā Rugājos

Ar cieņu

Rugāju pagasta iedzīvotāju padome

priekšsēdētāja Evita Garbacka
28662373

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu